

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-4365 din 26.11. 2019
La nr.18-23-8180 din 21 noiembrie 2019

**Ministerul Sănătății, Muncii și
Protecției Sociale**

Copie: Cancelaria de Stat

Prin prezenta, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului de lege cu privire la acordarea suportului unic beneficiarilor de pensii și alocații sociale de stat.

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 file.

Director adjunct

Lidia CHIREOGLO

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO19/6165 din 26.11.2019

la proiectul de lege cu privire la acordarea suportului unic beneficiarilor de pensii și alocații sociale de stat

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-12 din Legea nr.100/2017 privind actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*

- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."

Potrivit art.12 alin.(2) al legii, „Termenul de prezentare a recomandărilor asupra proiectelor de decizii va constitui cel puțin 10 zile lucrătoare de la data mediatizării anunțului referitor la inițierea elaborării deciziei sau de la data mediatizării anunțului privind organizarea consultărilor publice.". Mai mult ca atât, art.11 alin.(2²) al aceleași legi prevede că „Anunțul privind organizarea consultărilor publice și materialele aferente sunt făcute publice cu cel puțin 15 zile lucrătoare înainte de definitivarea proiectului de decizie".

Proiectul nemijlocit și nota informativă au fost plasate pe pagina web a Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale la data de 22.11.2019, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat pentru a putea prezenta sau expedia recomandări pe marginea proiectului. Totodată, proiectul a fost remis spre efectuarea expertizei anticorupție la aceiași date de: 22.11.2019, respectiv nu a fost asigurat termenul de 10 zile lucrătoare pentru recepționarea propunerilor și/sau obiecțiilor.

Astfel, în procesul de promovare a proiectului au fost respectate parțial rigorile de asigurare a transparenței decizionale.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

În cadrul notei informative autorul stabilește expres: „Scopul proiectului de lege constă în acordarea unui suport unic în sumă de 700 lei beneficiarilor de pensii pentru limită de vârstă, pensii de dizabilitate, pensii de urmaș, pensii pentru vechime în muncă, pensii pentru unele categorii de angajați din aviația civilă, pensii pentru funcționarii publici [...] și beneficiarilor de alocații sociale de stat, stabilite în sistemul public de pensii până la 1 ianuarie 2020, al căror cuantum nu depășește 2000 lei.

Necesitatea aprobării proiectului menționat se fundamentează pe sporirea protecției sociale a beneficiarilor de pensii și alocații sociale cu venituri mici prin acordarea ajutorului la sărbătorile de iarnă".

În urma expertizei efectuate se constată că prevederile proiectului servesc scopul declarat de către autor în nota informativă.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Normele proiectului promovează interesele persoanelor beneficiare de pensii și alocații sociale, al căror cuantum nu depășesc 2000 lei lunar, de a beneficia de un suport financiar suplimentar - unic din partea statului, în valoare de 700 lei. Astfel, interesele promovate corespund interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".

Nota informativă stabilește necesitatea și temeiul elaborării proiectului, prezintă argumentarea de rigoare și analizează principalele prevederi cu evidențierea elementelor noi aduse în legislația națională, în conformitate cu prevederile art.30 al Legii nr.100/2017 privind actele normative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Reieșind din prevederile proiectului, se constată că implementarea acestuia presupune cheltuieli financiare suplimentare și acest fapt este menționat în nota informativă. În acest sens, nota stipulează „Suportul unic va fi acordat pentru 591336 de persoane [...]”.

Cheltuielile necesare pentru acordarea suportului unic beneficiarilor de pensii și alocații sociale de stat constituie - 417867,6 mii lei ”.

Totodată, se menționează că Ministerul Finanțelor a prezentat avizul său asupra proiectului prenotat, prin care comunică lipsa de propuneri și obiecții.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative *”textului proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

- a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]
- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]
- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]
- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;
- g) se evită tautologiile juridice;
- h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]

Textul proiectului este expus în limbă simplă, clară și concisă, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu reglementează activitatea agenților publici și a entităților publice, însă în mod tangențial prevederile se vor răsfrânge asupra activității autorităților publice responsabile de domeniul protecției sociale, în speță Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și Casa Națională de Asigurări Sociale.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul prenotat a fost elaborat de Guvernul Republicii Moldova, autor nemijlocit - Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și are drept scop sporirea protecției sociale a beneficiarilor de pensii și alocații sociale cu venituri mici prin acordarea unui suport financiar unic, în valoare de 700 lei.

Analizând proiectul supus expertizei s-a constatat că autorul a respectat parțial, cerințele legale privind asigurarea transparenței în procesul decizional. Prevederile proiectului corespund cu scopul declarat de către autor în nota de argumentare.

Totodată, normele elaborate nu aduc atingere drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, consacrate de Constituție și actele normative internaționale.

În normele propuse nu au fost indentificați careva factori și riscuri de corupție.

26.11.2019

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Cristina DIACENCO, Inspector principal

